

Sygn. akt IV CSK 30/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa H. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w E. i Sądowi Apelacyjnemu
w [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 lipca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek radcy prawnego B. J. - ustanowionego z urzędu dla powódki H. K. o przyznanie wynagrodzenia za sporządzenie skargi kasacyjnej,**
- 3) oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o przyznanie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka H. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 lipca 2013 r., którym została oddalona apelacja wniesiona przez nią od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 14 lutego 2013 r., oddalającego powództwo skierowane przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w [...] i Sądowi Okręgowemu w E. o odszkodowanie.

W odpowiedzi na skargę pozwany, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację jej wskazanych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, tylko skargę kasacyjną jako szczególny środek zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Powódka we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniosła, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na potrzebie odpowiedzi na pytanie w jaki sposób sądy oraz strony mają postępować, gdy w obrocie prawnym równolegle funkcjonują sprzeczne ze sobą tytuły wykonawcze oraz wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na rażące naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. przez pominięcie faktu, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe przyczyny nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej powinna stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Zagadnienie sformułowane przez skarżącą nie spełnia takich wymagań, bowiem nie dość, że niewystarczająco uzasadnione, to pozostaje bez związku z rozstrzygnięciem.

Przyczyną oddalenia powództwa odszkodowawczego było bowiem ustalenie, że powódka nie przedstawiła orzeczenia prejudycjalnego w postaci stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, co do którego twierdzi, że jego wydanie wyrządziło jej szkodę. W myśl art. 417¹ § 2 k.c. w zw. z art. 424¹ § 1 k.p.c. stwierdzenie takie jest niezbędne dla dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa z tego tytułu.

Odnosząc się do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury spełnienie tej przesłanki wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, t.j. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Wywód skarżącej, również niewystarczająco umotywowany, nie pozwala na przyjęcie tak rozumianej oczywistej zasadności podniesionego w skardze naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. Dokonana w niniejszej sprawie kwalifikacja roszczenia powódki według art. 417¹ § 2 k.c. nie może bowiem budzić jakichkolwiek wątpliwości, a motywacja rozstrzygnięcia nie potwierdza wystąpienia przesłanki nie rozpoznania istoty sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania należnych stronie przeciwnej orzeczono w oparciu o zasadę słuszności uwzględniając charakter roszczenia i sytuację materialną powódki (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

Wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie wynagrodzenia za reprezentowanie jej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym został oddalony, jako nie spełniający wymogów § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Judykatura zgodnie wskazuje bowiem, że wymogiem wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy udzielonej stronie postępowania

z urzędu jest wyraźne sformułowanie oświadczenia, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części i nie jest wystarczające powtórzenie brzmienia wskazanego przepisu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 133/11, nie publ.). Ponadto w badanej skardze, nawet tak ułomny wniosek został zamieszczony jedynie w treści wniosku kasacyjnego odnoszącego się do orzeczenia wydawanego w wyniku jej merytorycznego rozpoznania, zatem nie może być skuteczną podstawą przyznania wynagrodzenia na etapie przedsądu.

aw